

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ ๖ / ๒๕๕๐

เรื่อง คำตอบแนวทางปฏิบัติการบันทึกเงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

อนุสนธิจากการที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๒๖ / ๒๕๔๘ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๔ เรื่อง งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑) ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ และสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้จัดทำคำตอบ แนวทางปฏิบัติการบันทึกเงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมจากคำถามของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งเป็นเอกสารในการสัมมนา เรื่อง แนวทางปฏิบัติการบันทึกเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและการจัดทำงบการเงินรวมในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แล้ว นั้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์จึงขอประกาศเผยแพร่คำตอบแนวทางปฏิบัติ ดังกล่าว ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

Amul Anual

(ศาสตราจารย์เกษรี ณรงค์เดช)

นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

คำตอบแนวทางปฏิบัติจากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประเด็นคำถามที่ 1 การจัดทำและประเภทงบการเงิน

1.1 เนื่องจากมีงบการเงิน 3 ประเภท ได้แก่ งบการเงินรวม งบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย (Financial statement in which the equity method is applied) และ งบการเงินเฉพาะกิจการ (Cost method) ซึ่งผู้อ่านงบการเงินจะสับสนและมีผลต่อการวิเคราะห์งบได้ ดังนั้น จึงขอให้มีการกำหนดชื่องบการเงินให้ชัดเจนและเพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

แนวทางปฏิบัติ

ตามร่างมาตรฐานการบัญชีเรื่อง “งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ” ให้ความหมายของงบการเงินแต่ละประเภท ดังนี้

- งบการเงินรวม (Consolidated financial statement) หมายถึง งบการเงินของกลุ่มกิจการที่น่าเสนอเสมือนว่า เป็นงบการเงินของหน่วยงานทวมเศรษฐกิจหน่วยงานเดียว
- งบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย (Financial statement in which the equity method is applied) หมายถึง งบการเงินที่น่าเสนอโดยบริษัทใหญ่ หรือโดยผู้ลงทุนในบริษัทร่วม หรือโดยผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (“ผู้ลงทุน”) ซึ่งบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้า ตามวิธีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ งบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียไม่ใช่งบการเงินเฉพาะกิจการ หรืองบการเงินของกิจการที่ไม่มีเงินลงทุนทั้งในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน
- งบการเงินเฉพาะกิจการ (Separate financial statement) หมายถึง งบการเงินที่น่าเสนอโดยบริษัทใหญ่ หรือโดยผู้ลงทุนในบริษัทร่วม หรือโดยผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (“ผู้ลงทุน”) ซึ่งการบันทึกบัญชีเงินลงทุนเป็นไปตามเกณฑ์ส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของโดยตรง มิใช่ตามเกณฑ์ของผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นและสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกลงทุน ดังนั้น งบการเงินของผู้ลงทุนจึงควรแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ตามวิธีราคาทุนหรือเกณฑ์การรับรู้และวัดมูลค่าตราสารการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)

งบการเงินเฉพาะกิจการตามร่างมาตรฐานการบัญชีมิใช่เป็นงบการเงินที่ต้องจัดทำ แต่อาจจัดทำเมื่อกิจการต้องการ หรือเพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลภายในแต่ละประเทศ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

1.2 ในกรณีบริษัทที่มีเพียงเงินลงทุนในบริษัทร่วมเท่านั้น ต้องจัดทำงบการเงินอะไรบ้างและด้วยวิธีการบันทึกบัญชีแบบ Cost และ/หรือ Equity method

แนวทางปฏิบัติ

ตามร่างมาตรฐานการบัญชีเรื่อง “เงินลงทุนในบริษัทร่วม” กำหนดให้กิจการต้องบันทึกเงินลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งผู้ลงทุนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ โดยใช้วิธีส่วนได้เสีย ไม่ว่าผู้ลงทุนนั้นจะมีเงินลงทุนในบริษัทย่อยและมีการจัดทำงบการเงินรวมด้วยหรือไม่ ยกเว้นกรณีผู้ลงทุนนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการซึ่งจัดทำตามข้อกำหนดของร่างมาตรฐานการบัญชีเรื่อง “งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ”

ดังนั้น กิจการที่มีแต่บริษัทร่วม ไม่มีบริษัทย่อย ต้องนำเสนองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนในบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย อย่างไรก็ตาม กิจการที่มีแต่เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ไม่มีเงินลงทุนในบริษัทย่อย ต้องนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการเพิ่มเติมอีกงบบหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับกิจการที่มีเงินลงทุนในบริษัทย่อย ซึ่งต้องนำเสนอทั้งงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการด้วย

ตัวอย่างการนำเสนองบการเงิน

กรณีที่มีเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

	งบการเงินรวม				งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31	ธ.ค. 31	ธ.ค. 31	ธ.ค. 31	31	ธ.ค. 31	31	ธ.ค. 31
	2549		2548		2549		2548	
สินทรัพย์								
เงินสด								
.....								
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	0		0		xx ⁽¹⁾		xx ⁽¹⁾	
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	xx ⁽²⁾		xx ⁽²⁾		xx ⁽¹⁾		xx ⁽¹⁾	

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

กรณีที่มีเพียงแต่เงินลงทุนในบริษัทร่วม

	งบการเงินที่แสดงเงินลงทุน		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ตามวิธีส่วนได้เสีย		ตามวิธีส่วนได้เสีย	
	31	ธ.ค. 31	ธ.ค. 31	ธ.ค. 31
	2549	2548	2549	2548
สินทรัพย์				
เงินสด				
.....				
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	xx ⁽²⁾	xx ⁽²⁾	xx ⁽¹⁾	xx ⁽¹⁾

หมายเหตุ: (1) แสดงตามวิธีราคาทุนเดิม (original cost) (2) แสดงตามวิธีส่วนได้เสีย (equity method)

ประเด็นคำถามที่ 2 ตามประกาศฉบับที่ 26/2549 การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีจากวิธีส่วนได้เสียเป็นราคาทุนโดยให้ปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง (ถ้ากระทำได้) หรืออาจจะใช้ราคาตามบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้น ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี นั้น

2.1 ความหมายของประโยคดังกล่าว เป็นการให้ทางเลือกปฏิบัติในการใช้วิธีบันทึกเงินลงทุนว่าสามารถใช้วิธี ราคาทุน หรือ ราคาตามบัญชี เป็นราคาทุนเริ่มต้น หรือ หมายถึงเป็นการให้ข้อยกเว้นสำหรับกรณีที่ไม่สามารถปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง ให้เป็นราคาทุน

แนวทางปฏิบัติ

การใช้ราคาตามบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้น ไม่ใช่ทางเลือก แต่เป็นการยกเว้นเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นที่เหมาะสมเท่านั้นและต้องมีหลักฐานเพียงพอสนับสนุนและพิสูจน์ได้ว่าไม่สามารถใช้วิธีราคาทุนและปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังได้ ส่วนการพิจารณาการด้อยค่าในเงินลงทุนต้องพิจารณาทุกครั้งในการจัดหางบการเงินแม้ใช้ราคาทุนเดิม

2.2 กรณีใดบ้างที่บริษัทยังคงสามารถใช้ราคาตามบัญชี (Carrying amount) เป็นราคาทุนเริ่มต้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

แนวทางปฏิบัติ

เป็นการให้ใช้เฉพาะเพียงเท่าที่จำเป็นที่ทำให้บริษัทผู้ลงทุนไม่มีความผิดตามกฎหมายหรือการผิดข้อสัญญา ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานสนับสนุนเหตุผลดังกล่าวโดยชัดเจน

2.3 บริษัทใหญ่ต้องถือปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นกับเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมทุกบริษัทหรือไม่ หรือสามารถเลือกถือปฏิบัติตามเงินลงทุนบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมบางบริษัท โดยเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมที่เหลือจะปรับปรุงวิธีการรับรู้ตามราคาทุนเดิม (Original Cost) เมื่อไม่มีข้อจำกัดทางกฎหมายหรือสัญญาเงินกู้

แนวทางปฏิบัติ

บริษัทใหญ่ต้องใช้วิธีราคาทุนเดิม (original cost) สำหรับทุกเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ทุกรายการ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ 2.2 ก็ให้ใช้วิธีราคาตามบัญชีสำหรับเงินลงทุนบางกรณีเท่าที่จำเป็น

2.4 กรณีที่บริษัทใช้ราคาตามบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้น และหากบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมมีการจ่ายเงินปันผล โดยที่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าเงินปันผลดังกล่าวไม่ได้จ่ายจากกำไรในส่วนที่บริษัทใหญ่เคยรับรู้เป็นรายได้ตามวิธีส่วนได้เสียไปแล้วบริษัทใหญ่สามารถรับรู้เงินปันผลนั้นเป็นรายได้โดยไม่ต้องนำไปปรับปรุงเงินลงทุนที่ยกมาแต่อย่างใด ใช้หรือไม่ เช่น บริษัทย่อยประกาศจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลกำไรของไตรมาสที่ 1 ของปี 2550 บริษัทใหญ่สามารถรับรู้เงินปันผลที่บริษัทย่อยประกาศจ่ายเป็นรายได้ในงวดที่บริษัทใหญ่มีสิทธิรับเงินปันผลนั้น เนื่องจากบริษัทใหญ่หยุดรับรู้ส่วนได้เสียในกำไรของบริษัทย่อยมาตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี 2550 แล้ว จึงไม่อาจถือได้ว่า บริษัทใหญ่บันทึกเงินปันผลที่รับมานั้นเป็นรายได้ซ้ำอีก ใช้หรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

ในกรณีที่บริษัทจำเป็นต้องใช้วิธีราคาตามบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้น ตามข้อยกเว้นที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ 2.2 บริษัทที่เป็นผู้ลงทุนจะต้องนำเงินปันผลที่จ่ายจากกำไรที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันที่เปลี่ยนนโยบายการบัญชีมารับรู้รายได้ ทั้งนี้ เงินปันผลที่จ่ายจากกำไรในส่วนที่เกินกว่ากำไรที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีให้ถือว่าเป็นการคืนเงินลงทุนซึ่งจะต้องนำไปลดเงินลงทุน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

กำไรของบริษัทย่อย/ร่วมที่เกิดขึ้นภายหลังการได้มาเงินลงทุนให้นำเงินปันผลที่ได้รับในจำนวนที่สูงกว่ากำไรของบริษัทย่อย/ร่วมที่เกิดขึ้นภายหลังการได้มาเงินลงทุนไปหักจากราคาทุนเดิมที่ได้มา

2.5 ในกรณีที่บริษัทมีเงินลงทุนในบริษัทอื่นที่เคยเป็นบริษัทร่วมโดยถือหุ้นร้อยละ 25 และเคยรับรู้ตามวิธีส่วนได้เสียในอดีต แต่ในปัจจุบันหยุดรับรู้ส่วนได้เสียแล้ว ภายหลังลดสัดส่วนการถือหุ้นคงเหลือร้อยละ 8 และคงเหลือมูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ณ วันที่หยุดรับรู้ส่วนได้เสีย เมื่อมีการเปลี่ยนวิธีการบันทึกบัญชีจากวิธีส่วนได้เสียเป็นวิธีราคาทุน บริษัทต้องดำเนินการปรับปรุงเงินลงทุนในบริษัทอื่นดังกล่าวข้างต้น เป็นราคาทุนเดิมด้วยหรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

อ้างอิงร่างมาตรฐานฉบับที่ 45 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่ระบุว่า “ผู้ลงทุนต้องถือมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน ณ วันที่ผู้ลงทุนไม่ถือว่าเงินลงทุนดังกล่าวเป็นบริษัทร่วมของผู้ลงทุนแล้ว เป็นราคาทุนสำหรับการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน” ดังนั้น จึงไม่ต้องปรับปรุงเงินลงทุนในบริษัทอื่นดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 26/2549 ใช้บังคับกับเงินลงทุนที่ยังถือเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ณ วันที่มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป และไม่มีผลบังคับใช้ย้อนหลัง

2.6 กรณีที่บริษัทเลือกไม่ปรับงบการเงินย้อนหลัง แต่ใช้ราคาตามบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้น หมายความว่า บริษัทต้องใช้มูลค่าเงินลงทุนที่ปรากฏในงบการเงินของบริษัทใหญ่ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเป็นราคาทุนเริ่มต้นใช้หรือไม่ (มีให้นำมูลค่าตามบัญชีตามงบการเงินของบริษัทย่อย มาคำนวณตามสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทใหญ่)

แนวทางปฏิบัติ

ใช่ เนื่องจากตามประกาศสภา ฉบับที่ 26/2549 กำหนดให้ใช้ราคาตามบัญชี ซึ่งหมายถึงราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมหรือส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันตามงบการเงินของบริษัทใหญ่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

ประเด็นที่ 3 การตัดจำหน่ายค่าความนิยม นับตั้งแต่วันที่บริษัทใหญ่ถือปฏิบัติตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 26/2549

3.1 บริษัทใหญ่ยังคงต้องรับรู้ค่าความนิยมหรือค่าความนิยมติดลบ (Negative Goodwill) จากการซื้อธุรกิจ เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้ตามลำดับ ในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยการปรับปรุงลดหรือเพิ่มต้นทุนของเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมที่เกี่ยวข้องต่อไป จนกว่าค่าความนิยมหรือค่าความนิยมติดลบดังกล่าวจะหมดไปหรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

ในงบการเงินเฉพาะกิจการ กิจการจะต้องปรับย้อนหลังเงินลงทุนให้แสดงในราคาทุนเดิม โดยให้แสดงรวมค่าความนิยมที่มาพร้อมเงินลงทุนก่อนตัดบัญชี กรณีกิจการให้ใช้วิธีราคาตามบัญชี เป็นราคาทุนเริ่มต้นจากเหตุจำเป็นที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ 2.2 ดังกล่าวข้างต้น เงินลงทุนนี้จะรวมค่าความนิยมในจำนวนสุทธิหลังจากตัดจำหน่ายสะสมจนถึงวันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ส่วนกรณีที่มีค่าความนิยมติดลบกิจการไม่ต้องปรับปรุงรายการค่าความนิยมติดลบที่คงเหลืออยู่ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีออก ทั้งนี้ ภายหลังจากที่กิจการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี กิจการไม่ต้องตัดจำหน่ายค่าความนิยมและค่าความนิยมติดลบ นอกจากนี้ กิจการต้องทดสอบการด้อยค่าเงินลงทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ เริ่มตั้งแต่ ณ วันที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีและทุกสิ้นงวดบัญชีภายหลังการเปลี่ยนแปลง

3.2 ในงบการเงินรวม ค่าความนิยมยังคงต้องตัดจำหน่ายเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย หรือถือปฏิบัติตาม IFRS 3 ซึ่งไม่มีการตัดจำหน่าย แต่ต้องทดสอบการด้อยค่า ส่วน Negative Goodwill ให้รับรู้เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนทันทีเมื่อเกิดรายการ

แนวทางปฏิบัติ

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าความนิยมในงบการเงินรวม ยังคงให้ยึดถือวิธีปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 43 เรื่อง การรวมธุรกิจ จนกว่ามีการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 43 ใหม่สำหรับวิธีปฏิบัติสำหรับค่าความนิยมในงบการเงินเฉพาะกิจการให้ถือตามข้อ 3.1

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

ประเด็นที่ 4 รายการระหว่างบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือ บริษัทร่วม นับตั้งแต่วันที่บริษัทใหญ่ ถือปฏิบัติตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 26/2549

4.1 บริษัทใหญ่ยังคงต้องตัดบัญชีกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากรายการ
ระหว่างบริษัทใหญ่กับบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม ในงบการเงินเฉพาะกิจการหรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

ในงบการเงินเฉพาะกิจการซึ่งแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียใน
กิจการที่ควบคุมร่วมกัน ด้วยราคาทุน ไม่มีการตัดรายการบัญชีระหว่างกันกับบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย
บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

ประเด็นที่ 5 นโยบายการจ่ายเงินปันผล หลังการเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกเงินลงทุนจาก
Equity method เป็น Cost method

5.1 บริษัทใหญ่ควรพิจารณานโยบายการจ่ายเงินปันผลจากงบการเงินรวมหรืองบการเงิน
เฉพาะกิจการ เนื่องจากกำไรของทั้งสองงบการเงินจะไม่เท่ากัน

แนวทางปฏิบัติ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กิจการแต่ละแห่งมีสถานะทางกฎหมายที่แยกจากกัน
การจ่ายเงินปันผลจึงควรจ่ายจากกำไรของกิจการที่มีสถานะทางกฎหมายที่แยกจากกัน การจ่ายเงินปัน
ผลหรือไม่ขึ้นกับความพร้อมและความจำเป็นในการใช้เงินของแต่ละบริษัท

บริษัทใหญ่ควรพิจารณานโยบายการจ่ายเงินปันผลจากงบการเงินเฉพาะกิจการเนื่องจากการจ่ายเงิน
ปันผลจะสอดคล้องกับเงินที่บริษัทมีในการจ่ายเงินปันผลจริง ถ้าบริษัทใหญ่พิจารณานโยบายการ
จ่ายเงินปันผลจากงบการเงินรวมหรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียอาจทำให้การ
จ่ายเงินปันผลซึ่งรวมผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมโดยที่บริษัทย่อยและบริษัทร่วม
เหล่านั้นไม่ได้มีการจ่ายเงินปันผลกลับคืนมาให้แก่บริษัทใหญ่จริง ซึ่งอาจทำให้บริษัทใหญ่ต้องนำเงิน
จากแหล่งอื่นมาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น เงินกู้ยืมจากธนาคารมาเพื่อจ่ายเงินปันผลดังกล่าว
ดังนั้น ในการจ่ายเงินปันผลถือเป็นเรื่องของฝ่ายบริหารของบริษัท ซึ่งจะต้องพิจารณาจ่ายเงินปันผล
จากงบเฉพาะกิจการ แต่หากมีงบการเงินรวมหรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ก็ให้
พิจารณาจากเหล่านั้นประกอบจนมั่นใจที่จะอธิบายเหตุผลว่ามีสถานะที่จะจ่ายได้โดยไม่มีผลกระทบต่อ
กิจการ โดยเฉพาะในกรณีที่มีขาดทุนสะสมในงบการเงินรวม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS
UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF HIS MAJESTY THE KING

ประเด็นที่ 6 การบันทึกเงินลงทุนในบริษัทย่อย หรือ บริษัทร่วมด้วยมูลค่ายุติธรรม

6.1 กรณีที่บริษัทเลือกที่จะบันทึกเงินลงทุนในงบเฉพาะกิจการ ตามวิธีมูลค่ายุติธรรม แต่เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีไทย เรื่องการรับรู้ และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ยังมิได้นำมาปฏิบัติใช้ ฉะนั้น บริษัทจะเลือกใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมได้หรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

กิจการจะเลือกใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในงบการเงินเฉพาะได้ต่อเมื่อสภาฯ ได้ออกมาตรฐานการบัญชีว่าด้วยการรับรู้และการวัดมูลค่าตราสารการเงิน

6.2 ถ้าสามารถเลือกใช้ได้ แต่บริษัทจะเลือกปฏิบัติกับบริษัทย่อยที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้นได้หรือไม่ เนื่องจากสามารถหาราคาตลาดได้ ส่วนบริษัทย่อยรายอื่นๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทเลือกที่จะใช้จะใช้วิธีราคาทุน เนื่องจากไม่มีราคาตลาด

แนวทางปฏิบัติ

สภาฯ มีแนวทางที่จะยกเว้นมาตรฐานการบัญชีว่าด้วยการรับรู้และการวัดมูลค่าตราสารการเงินตาม IAS39 Financial Instrument: Recognition and Measurement ซึ่งกำหนดให้กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือมีตลาดซื้อขายคล่องด้วยมูลค่ายุติธรรม สำหรับเงินลงทุนที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องต้องวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุน